

Bruk av konkrete og fokusord – et glimt inn i tre barnehagers lesepraksiser

I Førresfjorden barnehage bruker personalet bokkasser i lesegrupper. I Ytre Tasta barnehage har personalet laget eventyr-, bok-, rim- og reglekofferter. I Hålandsmarka barnehage er arbeidet med fokusord vektlagt.

I Førresfjorden barnehage skal alle barn uansett alder og morsmål ha tilgang til litteraturopplevelser i samsvar med sin egen alder når de er i barnehagen. Det vil si at selv om 4-åringen nettopp har begynt å lære seg norsk, skal hun likevel få møte bøker som vekker interesse. I bokkassen er det ei bildebok og konkrete som hører til boka. Disse konkretene brukes sammen med teksten slik at barn som blir lest for har figurer fra handlingen i boka å støtte seg til underveis. Bokkassene har flere bruksområder:

- norskopplæring for flerspråklige barn
- samlinger for hele eller deler av barnegruppa
- lesegrupper for alle barn i barnehagen uansett morsmål

Barnehagen har laget en samling med bokkasser. De har også oversatt bøkene i bokkassene til ulike språk som finnes i barnehagen, og har planer om å lese bøkene inn på lydbøker. Foreldre og flerspråklige assistenter er viktige samarbeidspartnere når nye bøker skal introduseres for barna.

I Ytre Tasta barnehage har personalet laget eventyr-, bok-, rim- og reglekofferter. I koffertene har de samlet forskjellige konkrete som passer til eventyret, boka eller regla. For eksempel har de en koffert om *Den lille muldvarpen som ville vite hvem som hadde bæsjet på hodet hans* med ulike husdyr og en muldvarp med bæsje på hodet. Denne

kofferten er en slager i barnehagen. I tillegg har de bilder av konkretene, som enten kan brukes på flanellograf eller på pinner til dukketeater. Erfaringen er at dette er kjekt for alle barna. De minste elsker det, samtidig som det gjerne er litt skummelt i begynnelsen, man vet jo ikke alltid hva som er oppi koffertene! De eldre barna synes også det er kjekt med koffertene, og de kan ha egne samlinger med koffertene. Egenprodusert materiell gir et eierforhold som gjør at det ofte tas i bruk.

I Hålandsmarka barnehage er arbeidet med fokusord vektlagt. Fokusord kan være ord som er sentrale for å forstå hva ei bok eller en fortelling handler om – og disse kan brukes aktivt i barnehagens arbeid med språk, for eksempel knyttet til arbeid med eventyret *Gullhår og de tre bjørnene*. Først har barna fått møte eventyret på ulike måter. En voksen

- forteller eventyret med konkreter
- forteller eventyret ved bruk av flanellograf
- leser eventyret fra ei bok med illustrasjoner
- leser eventyret uten bildestøtte
- dramatiserer eventyret sammen med barna
- presenterer fokusordene:

Liten (babybjørn)

Mellomstor (mammabjørn)

Kjempestor (pappabjørn)

Grøt, kaldt, varmt, hard, myk, stol, bord, seng, ødelagt

Målet er å bruke fokusordene i andre sammenhenger enn i formidlingen av eventyret, og den voksne lager bildekort med orda på. Bildene er gjerne hentet fra reklamebrosjyrer. Så begynner utforskingen. Barn og voksne ser for eksempel på biler, dukker og klær med forskjellige størrelser. De oppsøker, kjenner på og snakker om motsetninger (kald-varm og hard-myk), som kald melk og varm kakao, hard stol og myk pute. Og så leter de etter ødelagte ting i barnehagen. De tar for seg stolene i barnehagen: Hvilke stoler har vi? De finner både pinnestol, tripptrappstol, kontorstol og barnestol. De er ganske harde, er alle enige om. Hvilke bord har vi i barnehagen, da? De går på oppdagelsestur og finner både pc-bord, arbeidsbord, kjøkkenbord, spisebord og salongbord.

Delt av: Ytre Tasta barnehage, Førresfjorden barnehage og Hålandsmarka barnehage.

Denne teksten ble først publisert på www.lesesenteret.no